

ახალი ბუნათმეტყვეობა

16 - 22 ნოემბერი 2017

ფასი 1 ლარი 70 თეთრი

№34 (788)

გამოდის 1998 წლიდან

www.axaliganatleba.ge

მისიონი ჩხენკელი,
განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი:
მთელ ჩემს ენეგიას, ცოდნასა და გამოცდილებას
საქართველოში განათლებისა და
მეცნიერების განვითარების საქმეს მოვასხმავ.

გვერდი 2

საუბრაზე ლიტერატურაზე

საერთო პირთა სახეები ქართულ კაბიობრაფიაში

გვერდი 6

გვოგელთა კრება

ენისა და მეტყველების განვითარების დარღვევა ბავშვებში

გვერდი 8

სამოღალო გაკვეთილი

შავი ზღვის ფრინველები

გვერდი 10

ილია და ქართველი საზოგადოების განვითარება

„ვინ აიხს ილია ჭავჭავაძე, მივღვთ თუ ახა მის ნაჲვარევს, ვიზიარებთ და ვაცნობიეხებთ თუ ახა მის ნაახხევსა და ნაღვანს. მეჩვენება, რომ ახც დღევანდელ ქართველს აქვს გაცნობიეხებული ილიას ფენომენი. მხოლოდ საიუბილეო დღეებში მასზე ფიქრისა და დაპაჲრების გამო ვეი ჩავითვლებთ ილიას გზის ჭემშიაიბს გამგეძელებად. ეს გზა ეი გაქვავებული დოგმებისაენ ეი აი მიგვიძღვის, ახამედ ცოცხალი ახიოვნებისაენ, რომელიც – ეითადეითი! – ეხუნვედყოფს ეაცის, საზოგადოებისა თუ სახელმწიფოს მეძიოვ და მიზანმიმართულ განვითარებას.“

ბიე მუხლიციე

„ეაქი მახელ მაშინ აიხს ხეხი, ხეცე ცერბე აქვს, ხეცე ჭეცეა ცერბით ვაქლოთი, ცერბის ხეხეზე ვაყეხეხავს. მაშინ ხეხსავით სხვისთვისე ვააქვს რე თვისთვისე შეძეაქვს.“

ილია
ჩხენკელი
თანამედროვე
180

180

გვერდი 4

კავკასიის უნივერსიტეტის კუმანტარულ და სოციალურ მეცნიერებათა სკოლა (CSH) ახსნდება კონკურსს

პროფესორის (1 ვაკანტური ადგილი), ასოცირებული პროფესორის (2 ვაკანტური ადგილი), ასისტენტ-პროფესორის (3 ვაკანტური ადგილი) და ასისტენტის (3 ვაკანტური ადგილი) აკადემიური თანამდებობების დასაკავებლად, შემდეგ მიმართულებებში:

ქართული ენა და ლიტერატურა: • ენათმეცნიერება; • აკადემიური წერა; • ქართული ლიტერატურა.

საკვალიფიკაციო მოთხოვნები:

ა) პროფესორისთვის

- ❖ დოქტორის ხარისხი შესაბამის სფეროში;
- ❖ სამეცნიერო-პედაგოგიური მუშაობის და დისციპლინის შესაბამის სფეროში მუშაობის, მინიმუმ, 6-წლიანი გამოცდილება.

ბ) ასოცირებული პროფესორისთვის

- ❖ დოქტორის ხარისხი შესაბამის სფეროში;
- ❖ სამეცნიერო-პედაგოგიური მუშაობის და დისციპლინის შესაბამის სფეროში მუშაობის, მინიმუმ, 3-წლიანი გამოცდილება;

გ) ასისტენტ-პროფესორისთვის

- ❖ დოქტორის ხარისხი შესაბამის სფეროში;
- ❖ სასწავლებელი დისციპლინის შესაბამის სფეროში მუშაობის 2-წლიანი გამოცდილება.

დ) ასისტენტისთვის

- ❖ დოქტორანტი, რომელსაც სასწავლებელი ჰქონდა მოცემულ სფეროში საქმიანობის 2-წლიანი პედაგოგიური ან/და პრაქტიკული გამოცდილება;
- ❖ მოცემული დარგის მაგისტრი ან მასთან გათანაბრებული პირი, რომელსაც აქვს მოცემულ დარგში, არანაკლებ, 3-წლიანი მუშაობის გამოცდილება ან/და დარგში/სპეციალობაში სპეციფიკური კურსის წაკითხვის, მინიმუმ, 3-წლიანი გამოცდილება.

წარმოსადგენი დოკუმენტები:

- ❖ კურსის/კურსების სილაბუსი;
- ❖ CV-რეზიუმე;
- ❖ პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტის ასლი;

- ❖ განათლების დამადასტურებელი დოკუმენტის ასლი;
- ❖ სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობის დამადასტურებელი ცნობა;
- ❖ გამომგზავნული სამეცნიერო შრომების სია;
- ❖ სამეცნიერო კონფერენციებში მონაწილეობის დამადასტურებელი დოკუმენტაცია პოლონ 5 წლის განმავლობაში (ასეთის არსებობის შემთხვევაში).

პროფესორის, ასოცირებული პროფესორის, ასისტენტ-პროფესორის და ასისტენტის თანამდებობაზე შიდაგარე შიდაგარე არჩეული იქნას კვალიფიკაციური პირი, პროფესიული ნიშნით. ამ შემთხვევაში, პირის კვალიფიკაცია შეიძლება დასტურდეს პროფესიული გამოცდილებით, საცნობარო მომზადებით ან/და ახლანდელი კვალიფიკაციის მქონე ითვლება პირი, რომელსაც აქვს პროგრამით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების გამოვლენის აუტენტიკური კომპეტენცია.

კონკურსი ჩატარდება სამ ეტაპად:

- I ეტაპი - წარმოსადგენი დოკუმენტების გადახიზება;
- II ეტაპი - პირიანთქა;
- III ეტაპი - კონკურსის შეჯამება.

დაინტერესებულმა პირებმა, გთხოვთ, მიუთითოთ დოკუმენტები გამომგზავნოთ ელფოსტის მისამართზე: hr@cu.edu.ge; tgiorgadze@cu.edu.ge

გთხოვთ, სახელს დასახელების ველში მიუთითოთ შესაბამისი აკადემიური თანამდებობის და მიმართულების სახელწოდება!

კავკასიის უნივერსიტეტი ითხოვს უფლებას, გააუმჯობესოს თქვენ მიერ მოწოდებული ინფორმაცია და დაუპატიჟოთ მხოლოდ შიდაგარე კანდიდატებს.

საბუთების მიღება: 2017 წლის 16 დეკემბერიდან 2018 წლის 16 იანვრის ჩათვლით

განათლებისა და მეცნიერების ახალი მინისტრის პირველი სამუშაო დღე

პრემიერ-მინისტრის გადაწყვეტილებით, განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის პოსტზე, ალექსანდრე ჯეჯელავა თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პრორექტორმა, მიხეილ ჩხენკელმა ჩაანაცვლა.

13 ნოემბერს განათლებისა და მეცნიერების ახლად დანიშნული მინისტრი უფლებამოსილების შესრულებას შეუდგა, დილდანი მივიდა სამინისტროში, პირველი შეხვედრა ალექსანდრე ჯეჯელავასთან გამართა, ასევე ესაუბრა დეპარტამენტების ხელმძღვანელებსაც. ყოფილმა მინისტრმა ახალს უფლება-მოვალეობები გადააბარა, რეფორმის ძირითადი მიმართულებები და სამომავლო დაგეგმილი ცვლილებები გააცნო. მიხეილ ჩხენკელმა და ალექსანდრე ჯეჯელავამ ჟურნალისტებთან მოკლე კომენტარი გააკეთეს და მათ შეკითხვებსაც უპასუხეს.

ახალი მინისტრი ამბობს, რომ კონკრეტულ სამოქმედო გეგმას მოკლე ვადაში წარმოადგენს. იცის, რომ არის მთელი რიგი გამოწვევები, რომლებიც განათლებისა და მეცნიერების ხარისხის განვითარებას ეხება და სამინისტრო ყველაფერს გააკეთებს ამ პრობლემების გადასაწყვეტად. „მთელ ჩემს ენერჯიას, ცოდნას და გამოცდილებას საქართველოში განათლებისა და მეცნიერების განვითარების საქმეს მოვახმარ,“ – განაცხადა მიხეილ ჩხენკელმა.

თუ როგორი იყო ალექსანდრე ჯეჯელავას საქმიანობა განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის პოსტზე, უკვე ყოფილი მინისტრის თქმით, მისი შესაფასებელი არ არის. „ეს მთლიანად ქართული საზოგადოების გასაკეთებელია, პრემიერ-მინისტრის, მთავრობის გუნდის და ჩემი კოლეგების ვფიქრობ, რომ ძალიან მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადადგით განათლების სისტემის განვითარების ყველა მიმართულებით – ზოგ შემთხვევაში დავინწყით რეფორმა, ზოგ შემთხვევაში – დაწყებული გავაგრძელებთ და მთავრობის ოთხპუნქტიანი გეგმის მთავარი პრიორიტეტის – განათლების სისტემის რეფორმირების – განხორციელებას ჩავეუწყობთ საფუძვლი. ასევე მინდა ვთქვა, რომ ღრმა რწმენა მაქვს, რომ ეს რეფორმები, მთავრობის ოთხპუნქტიანი გეგმის ფარგლებში, გაგრძელდება. ძალიან დადებითი განწყობა მაქვს ახალი მინისტრის და მისი მომავალი საქმიანობის მიმართ. ვაპირებ, რომ ყველანი ერთად გვერდში დავუდგე, დავეხმარო.“

რაც შეეხება ჩემს შემდგომ საქმიანობას, იქნება იგივე, რაც მინისტრობამდე იყო – სასწავლო საქმიანობას გავაგრძელებ. როგორც მოგეხსენებათ, რამდენიმე უნივერსიტეტში ვასწავლიდი, ვატარებდი ტრენინგებს (არასამთავრობო, კერძო სექტორში), შესაბამისად, ამის გაგრძელებას ვაპირებ. ასევე, ვაპირებ სწავლის გაგრძელებას.“

ჟურნალისტის შეკითხვაზე, რამ განაპირობა მისი ჩანაცვლება, ალექსანდრე ჯეჯელავამ უპასუხა, რომ ეს ერთიანი გუნდის – პრემიერ-მინისტრის, თავად მისი და კოლეგების მიერ მიღებული გადაწყვეტილება იყო, რადგან შეთანხმდნენ, რომ ასე აჯობებდა განათლების სისტემისთვის და შემდგომი რეფორმებისთვის.

მიხეილ ჩხენკელმა, პირველ რიგში, მადლობა გადაუხადა პრემიერ-მინისტრს დიდი ნდობისთვის და დასძინა, რომ მზად არის, მისი ცოდნა და გამოცდილება საქართველოში განათლებისა და მეცნიერების განვითარების საქმეს მოახმაროს. „გამონეველები ძალიან ბევრია. როგორც მოგეხსენებათ, მთავრობის ოთხპუნქტიანი გეგმაში განათლებას უდარდად მნიშვნელოვანი როლი აქვს და ჩვენი სამინისტროსთვის მთავარი იქნება მეცნიერების ხარისხის განვითარება. უფრო კონკრეტულად მინდა ვითხრა – ყველა ახალგაზრდა უნდა იგრძნოს, რომ სახელმწიფო მასზე ზრუნავს. ჩვენ ძალიან ნიჭიერი ახალგაზრდები გვყავს, ძალიან კარგი თაობა მოდის და ამ თაობას ყველა პირობა უნდა შევუქმნათ იმისთვის, რომ მათი ნიჭისა და პოტენციალის რეალიზება მოხდეს.“

ჟურნალისტების შეკითხვაზე ახალმა მინისტრმა საკმაოდ მოზომილი პასუხები გასცა. როგორც ჩანს, კონკრეტული პასუხების გასაცემად, მას დრო სჭირდება. პირველი გადაწყვეტილება, რომელსაც მიიღებს – ძალიან მალე ნარვადავით ჩვენი სტრატეგიის, მოქმედების კონკრეტულ გეგმას, რომელსაც, რასაკვირველია, გაგაცნობთ და ამ გეგმის მიხედვით ვიმოქმედებთ.

განათლების სფერო მოიცავს ზოგად, უმაღლეს და პროფესიულ განათლებას, სად არის, მისი აზრით, ყველაზე დიდი გამოწვევა? – არის, რა თქმა უნდა გამოწვევები და ყველა მიმართულებით აქტიურად ვიმუშავებთ.

შინაარსობრივად, რა ტიპის სისტემა იქნება ახალგაზრდული საქმეების მართვა – დეპარტამენტი თუ პირდაპირ, მექანიკურად გადმოკოპირდება საპორტის სამინისტროდან? – სტრუქტურულად როგორი იქნება, ამას მალე გადაწყვეტით. მთავარი მინდა ვითხრა, რაც შინაარსს ეხება, ეს არის ახალგაზრდობის უმაღლესი ცხოვრების წესი, რაც ძალიან მნიშვნელოვანია. ეს იქნება ჩვენი საზრუნავი, ფუნდამენტური საკითხია და კომპლექსური მიდგომა სჭირდება.

რა თქმა უნდა ჟურნალისტებს არც ალექსანდრე ჯეჯელავას ყველაზე გახმაურებული ინიციატივა – ვაშლების დარიღება დავინწყებთ. შეკითხვაზე, გაგრძელება თუ არა ბავშვებისთვის ვაშლების დარიღება, პირდაპირი პასუხის გაცემას ახალმა მინისტრმა თავი აარიდა და ძალიან ზოგადი ფრზე-

ბით შემოიფარგლა: „როგორც უკვე მოგახსენეთ, ჯანსაღი ცხოვრების წესი უაღრესად მნიშვნელოვანი საკითხია ყველა ახალგაზრდობისთვის და ყველა ჩვენი განათლების აქტუალური გამოწვევაა, ამ ფუნდამენტური საკითხის შესწავლა მოხდება კომპლექსურად. რაც შეეხება კონკრეტულ ნაბიჯებს, ამის შესახებ მალე შეიტყობთ.“

განათლების უწყებაში მიმდინარე ცვლილებებს ეხმიანება საქართველოს პარლამენტის განათლების, მეცნიერებისა და კულტურის კომიტეტის თავმჯდომარე მარიამ ჯაში: „პირველ რიგში, მადლობა მინდა გადავუხადო ბატონ ალექსანდრე ჯეჯელავას არჩევულობრივი თანამშრომლობისა და არაერთი მნიშვნელოვანი ინიციატივისათვის, რომელიც ბოლო ერთი წლის მანძილზე დაინერგა განათლებისა და მეცნიერების სისტემაში. განსაკუთრებით აღვნიშნავი ბატონი ალექსანდრეს ხელმძღვანელობით ისტორიულ ცვლილებებს სკოლის პედაგოგთა გადამზადების საკითხებში, მასწავლებლის პროფესიის დაფასებისა და, ქვეყნის მასშტაბით, 20 ახალი სკოლის მშენებლობის დაწყების საქმეში. ბატონი ალექსანდრეს თანადგომით, პარლამენტის კომიტეტსა და სამინისტროს შორის თანამშრომლობისა და მჭიდრო კოორდინაციის მნიშვნელოვანი პრაქტიკა დაგენერგეთ, რაც, იმედი მაქვს, ასევე წარმატებით გაგრძელდება განათლებისა და მეცნიერების უწყების ახალ ხელმძღვანელთან ერთად. წარმატებები მინდა ვუსურვო ბატონ ალექსანდრეს შემდგომ საქმიანობაში და დაველოდოთ მზაობა შემდგომი თანამშრომლობისათვის.“

აქვე, მსურს გამოვხატო პრემიერ-მინისტრის გადაწყვეტილებას განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის პოზიციაზე მიხეილ ჩხენკელის ნარდინებისთან დაკავშირებით. მიხეილ ჩხენკელი არის ბრწყინვალე კანდიდატი, უდიდესი სამეცნიერო და პედაგოგიური გამოცდილებით როგორც საქართველოში, ასევე საერთაშორისო დონეზე. ჩვენ გვჭირდება ქმედითი ნაბიჯები მეცნიერებისა და ტექნოლოგიების განვითარების კუთხით და დარწმუნებული ვარ, ბატონი მიხეილის გამოცდილებიდან გამომდინარე, მნიშვნელოვანი წარმატებები გველის ამ სფეროებში. ახალი მინისტრის მოღვაწეობის პერიოდში მაქვს განსაკუთრებული მოლოდინი, რომ განათლების ყველა საფეხურზე გაუმჯობესდება ზუსტი მეცნიერებების (STEM საგნების) სწავლების ხარისხი. ასევე, ვფიქრობ, რომ მიხეილ ჩხენკელთან ერთად ჩვენ შევძლებთ საქართველოში სამეცნიერო კვლევების მიმართულებით არსებული პრაქტიკისა და სტანდარტების ფუნდამენტურ ცვლილებებს. ვულოცავ ბატონ მიხეილს და წარმატებას ვუსურვებ ამ უმნიშვნელოვანეს პოზიციაზე.“

ახალი ახგაბი

უცხოელი კელაგობები ქართულ პროფესიულ კოლეჯებში

პროგრამაში „ასწავლე და ისწავლე საქართველოსთან ერთად“...

პირველ ეტაპზე, სამი პროფესიული სასწავლებელი შეირჩა: „ბლექსი“ (ბათუმი) „თეთნულდი“ (მესტია) და „იკაროსი“ (თბილისი)...

სამუშაოს დაწყებამდე უცხოელებს პროფესიული განვითარების, სწავლების მეთოდოლოგიისა და ადგილობრივ თემთან კომუნიკაციის საკითხებზე ტრენინგები ჩაუტარდათ.

პროგრამა „ასწავლე და ისწავლე საქართველოსთან ერთად“ 2010 წლიდან ხორციელდება და მისი მიზანი უცხოური ენის სწავლა-სწავლების ხარისხის გაუმჯობესება, უცხოელ კოლეგებთან თანამშრომლობის გზით ადგილობრივი მასწავლებლების პროფესიული განვითარების ხელშეწყობა და ადგილობრივ თემში უცხოური ენის შესწავლის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფაა.

პროგრამამ, დღემდე, ბევრი ცვლილება განიცადა, დაიხვეწა მონაწილეობის მსურველ მოხალისე მასწავლებელთა და ადგილობრივი სკოლების შერჩევის პროცესი. 2012 წლიდან პროგრამას ჩინური ენის მოხალისე მასწავლებლები შეუერთდნენ, ხოლო 2015 წლიდან – ფრანგული და გერმანული ენების მოხალისე მასწავლებლებიც. 2013 წლიდან პროფესიული განათლების პრიორიტეტულობამ გამოკვეთა პროფესიული განათლების მასწავლებლებისთვის, პროფესიული უნარების განვითარების პარალელურად, ენის კომპეტენციის გაღრმავების საჭიროება, რის საფუძველზეც, მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნულმა ცენტრმა საპილოტე რეჟიმში დაიწყო უცხოელი მოხალისე მასწავლებლების განათლება პროფესიულ სასწავლებლებში.

განათლებისა და მესწავლების სისტემაში მიმდინარე სამუშაოს ევროკომისია დადებითად აფასებს

ევროკომისიის ანგარიშში, საქართველოს მიერ ევროკავშირთან ასოცირების განხორციელების შესახებ, საქართველოს განათლების სისტემაში განხორციელებული პროექტები დადებითად შეფასდა. მასში პოზიტიური კუთხითაა საუბარი როგორც ზოგად, ასევე პროფესიულ, უმაღლესი განათლებისა და მეცნიერების განვითარების მიმართულებით გადადგმულ ნაბიჯებზე.

ანგარიშში, ასევე, პოზიტიურად შეფასდა პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამების შრომის ბაზრის მოთხოვნებთან დაახლოება, რაც მთავრობის 4-პუნქტიანი გეგმის მთავარი ქვეკუთხეა.

ანგარიშში ასახულია, რომ უმაღლესი განათლების განვითარებისა და ინტერნაციონალიზაციისთვის ქვეყანაში ქმედითი ნაბიჯები იდგმება. საქართველო აქტიურად არის ჩართული ევროკავშირის პროგრამაში ERASMUS+ და, 131 პარტნიორ ქვეყანას შორის, წარმატებული პროექტების კუთხით, მე-8 ადგილს იკავებს. შედეგად, 2015 წლიდან, ევროპის წამყვან უნივერსიტეტებში 1500-ზე მეტი ქართველი სტუდენტის სწავლა დაფინანსდა. მობილობით სარგებლობენ, ასევე, მეცნიერები, ადმინისტრაცია, ლექტორები და ვიზა ლიბერალიზაცია ამ პროცესს თავისთავად ხელს უწყობს. საყურადღებოა ისიც, რომ ერასმუსის ფარგლებში, ახალგაზრდების ლიდერობისა და მენარმეობის კომპეტენციების განვითარების კუთხით, დაფინანსებული პროექტების 31% სწორედ საქართველოზე მოდის, რაც, საბოლოო ჯამში, ჩვენი ახალგაზრდების საჭირო უნარებით აღჭურვისა და ლიდერებად ჩამოყალიბების კარგი საფუძველია.

ხელისუფლება დიდ ძალისხმევას დებს კვლევების, ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების განვითარების თვალსაზრისით, რასაც ევროკავშირის კვლევისა და ინოვაციის უმსხვილეს პროგრამაში „ჰორიზონტი 2020“ საქართველოს განეკუთვნებაც ადასტურებს. 77-მილიარდიან ფონდში, რომლის წევრიც

საქართველო 2016 წელს გახდა, კონკურსის წესით, ქართული ორგანიზაციების მიერ წარდგენილი 17 პროექტი, 5.2 მლნ. ლარზე მეტი ჯამური ღირებულებით, უკვე დაფინანსდა. მნიშვნელოვანია, რომ მეცნიერების შემდგომი განვითარების მიზნით, ქვეყანას გადახდილი საწევროს ნახევარი უკან უბრუნდება. აღნიშნული სახელე კი, მნიშვნელოვნად უწყობს ხელს ქართველი მეცნიერებისა და მკვლევრების ევროპულ საგანმანათლებლო სივრცეში ჰარმონიულ ინტეგრაციას, რაც ევროკომისიის ბოლო ანგარიშში უაღრესად პოზიტიურად შეფასდა.

ქეთევან ნატრიაშვილი, განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის პირველი მოადგილე: „ევროკავშირთან ასოცირების ხელშეკრულების ფარგლებში, ჩვენს ქვეყანას ალბულები აქვს გარკვეული ვალდებულებები განათლებისა და მეცნიერების მიმართულებით, რისი მიზანიცაა ქართული საგანმანათლებლო სივრცის ჰარმონიზება ევროპულ საგანმანათლებლო სივრცესთან. ამ კუთხით გადადგმული ნაბიჯები ძალიან წარმატებულადაა შეფასებული ევროკომისიის ანგარიშში, რომელიც სწორედ ასოცირების ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებების შესრულებას მიმოიხილავს.“

ანგარიშში საუბარია ზოგადი, უმაღლესი და პროფესიული განათლების, ასევე მეცნიერების მიმართულებით განხორციელებულ ცვლილებებზე და გადადგმულ ნაბიჯებზე. აღსანიშნავია, რომ ეს ნაბიჯები ძალიან ეფექტურია პროფესიული განათლების მიმართულებით, კონკრეტულად – პროფესიული განათლების ხარისხის გაუმჯობესება და შრომის ბაზრის მოთხოვნებთან დაახლოება. ეს პროგრამა თვითონ ევროკავშირის მხარდაჭერით განხორციელდა და ძალიან კარგი შედეგები აქვს, სწორედ ამ წარმატების საფუძველზე, ჩვენ უკვე მომავალ თანამშრომლობაზე ვსაუბრობთ – ევროკავშირის მხრიდან დამატებითი ფინანსური რესურსის გამოყოფაზე, დაახლოებით, 40-დან 50 მილიონ ევრომდე.

არაჩვეულებრივი შედეგები გვაქვს პროგრამა ერასმუსის ფარგლებში – დაფინანსებულია 1500-ზე მეტი სტუდენტი, მათ მობილობით ისარგებლეს. ძალიან აქტიურია უნივერსიტეტების მონაწილეობა შესაძლებლობების განვითარების პროგრამის ჩარჩოში, ასევე, მიღის აქტიური თანამშრომლობა ახალგაზრდების სამეწარმეო და ლიდერობის უნარების განვითარების კუთხითაც.

სამეცნიერო წრეებში ძალიან აქტიურია პროგრამა „ჰორიზონტი 2020“, რომელიც გულისხმობს, უცხოელ მეცნიერებთან ერთად, სამეცნიერო წრეების, სამოქალაქო საზოგადოების ჩართულობით, ბიზნეს წრეებთან თანამშრომლობით, ერთობლივი ნიშნადადებების შეტანას დაფინანსების მოსაპოვებლად. საქართველოდან წარდგენილი პროექტებით უკვე 5 მილიონ ლარზე მეტია მოზიდული. რაც მთავარია, იმ საწევროს ნახევარი, რომელიც ქვეყანამ ამ პროგრამაში განეკუთვნებისთვის გადაიხადა, ისევე ქვეყანას უბრუნდება მეცნიერების შემდგომი განვითარების მიზნებისთვის. სასიხარულოა, რომ ჩვენ მიერ გადადგმული ნაბიჯები ასე პოზიტიურად შეაფასა ევროკომისიამ“.

კონკურსის „ლეონარდო და ვინჩი“ გამარჯვებულები გამოვლინდნენ

მოსწავლე გამომგონებელთა და მკვლევართა კონკურსის „ლეონარდო და ვინჩი-2017“ ფინალური ეტაპი გაიმართა – გამოვლინდნენ და დაჯილდოვდნენ გრანპრის, პირველი, მეორე და მესამე ადგილის მფლობელები, ყველა მონაწილეს სპეციალური სერტიფიკატი და ცალკეული ორგანიზაციის მიერ დაწესებული პრიზები გადაეცათ.

- გრანპრის მფლობელები გახდნენ: გრიგოლ მიქაძე, ლუკა ბუსქაძე, ცოტნე მიქაძე (პროექტის სახელწოდება – კურკუმინის საფუძველზე ახალი ბიოლოგიურად აქტიური ნივთიერების მიღება);
• პირველი ადგილი დაიკავეს: იონა იობიძემ და გიორგი ურატაძემ (პროექტის სახელწოდება – მანძილის მზომი რობოტი);
• მეორე ადგილზე გავიდნენ: ჯემალ გონაშვილი, გიორგი ჟორჯოლიანი, იონანე სალუქვაძე (პროექტის სახელწოდება – ქვეყნის ურიკა);
• მესამე ადგილი წილად ხვდათ: შორენა გუჯაბიძეს, დეა ილარიონოვასა და მარინა გუჯაბიძეს (პროექტის სახელწოდება –

დება – „უჩინარის მაჩინარი“ – მოზაიკური ეკრანი „შლიერენის“ გამოსავლენად).

გრანპრით დაჯილდოებული პროექტის ავტორები, შემეცნებითი ტურით, საზღვარგარეთ გაემგზავრებიან. პირველ ადგილზე გასული პროექტის ავტორები დაჯილდოვდნენ 5000 ლარით, მეორე ადგილზე გასული პროექტის ავტორები – 3000 ლარით, ხოლო მესამე ადგილზე გასული პროექტის ავტორები – 2000 ლარით.

2017 წლის მოსწავლე გამომგონებელთა და მკვლევართა კონკურსზე წარდგენილი 44 განაცხადიდან, კონკურსის დასკვნითი ეტაპისთვის, 19 ნამუშევარი შეირჩა. 44 საკონკურსო განაცხადიდან, 20 განაცხადი წარმოდგენილი იყო რეგიონებიდან (ქუთაისი, ხაშური, ბათუმი, რუსთავი, ჩოხატაური, ახმეტა, ცაგერი), ხოლო 27 – თბილისიდან.

მოსწავლე გამომგონებელთა და მკვლევართა კონკურსი „ლეონარდო და ვინჩი“, 2010 წლიდან, ყოველწლიურად, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის საქმიანობის ფარგლებში, ცხადდება. ამ დროიდან დღემდე, კონკურსზე წარდგენილი იყო 368 საკონკურსო განაცხადი, რომელთაგან 49 პროექტმა გაიმარჯვა და გამოგონებად ჩაითვალა.

კონკურსი, რომლის მიზანია, ხელი შეუწყოს მოსწავლეებში სწავლის დონის ამაღლებას, ინოვაციებისა და ტექნიკური პროგრესის მიმართ ინტერესის გაღვივებას და მეცნიერების პოპულარიზაციას, ღია და თანასწორი კონკურენციის პირობებში გამოავლენს და წახალისებს გამომგონებლის ნიჭით დაჯილდოებულ მოზარდებს, სტიმულს აძლევს მათი შემოქმედებითი აზროვნების, კვლევითი და პრაქტიკული უნარჩვევების განვითარებას. კონკურსში ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულების (სახელმწიფო და კერძო სკოლების) VII-XII კლასის მოსწავლეები მონაწილეობენ როგორც ინდივიდუალურად, ასევე ჯგუფურად.

კონკურსი ხორციელდება ორი მიმართულებით: სამეცნიერო კვლევებისა და საინჟინრო მიმართულებით. წარდგენილი საკონკურსო განაცხადები მოიცავს შემდეგ სამეცნიერო მიმართულებებს: საინჟინრო მექანიკა, რობოტიკა და ინტელექტუალური მანქანები, ფიზიკა და ასტრონომია, გარემოსდაცვითი ინჟინერია, დედამისისა და გარემოსდაცვითი მეცნიერებები, ქიმიკა, ბიოლოგია, ბიოსამედიცინო და ჯანდაცვის მეცნიერებები, დანერგული სისტემები და სხვ.

გამოგონებად ითვლება იმ ტექნიკური პრობლემის ახლებური გადაწყვეტის იდეა, რომელიც შეიძლება ეხებოდეს პროდუქტს ან პროდუქტის მიღების ტექნოლოგიას. გამარჯვებულების გამოვლენა ხდება რამდენიმე კრიტერიუმის (საკვლევი საკითხი, დიზაინი და მეთოდოლოგია, შესრულება, კრეატიულობა, პრეზენტაციის უნარი) და კონკურსის ეტაპებზე მოპოვებული ქულების გათვალისწინებით.

შუაფხოს სკოლას X-XII კლასები დაემატა

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის, ალექსანდრე ჯეჯელავას გადაწყვეტილებით, შუაფხოს საჯარო სკოლას მე-10, მე-11 და მე-12 კლასები დაემატა. სკოლა, წლების განმავლობაში, ცხრაკლასიანი იყო და ბავშვებს უკანაფშვიდან, საშუალო განათლების მისაღებად, მაღაროსკარის ან ბარისახოს სკოლებში გადასვლა და, უმეტეს შემთხვევაში, პანსიონებში, მძიმე პირობებში ცხოვრება უწევდათ. რამდენიმე ოჯახი, რომელმაც შვილის პანსიონში გაშვებაზე უარი თქვა, უკანაფშვიდან ბარის სოფლებში გადასახლდა. მინისტრმა გაითვალისწინა არსებული მძიმე ვითარება და შესაბამისი ცვლილება განახორციელა. ცვლილებამ უკვე მოიტანა პირველი შედეგი – სოფელს სამი ოჯახი დაუბრუნდა.

„უკანაფშვიში სამი ბავშვი დაგვიბრუნდა. ეს სამი ბავშვი სამი ოჯახია. სკოლა ბავშვებისგან არ დაიცვალა და სოფელი – მოსახლეობისგან,“ – ამბობს შუაფხოს სკოლის დირექტორი, ირმა ცქიფაშვილი. დარწმუნებულია, რომ სრული საშუალო სკოლა სოფლის გადარჩენას შეუწყობს ხელს.

ამ დროისთვის, შუაფხოს სკოლაში სარეაბილიტაციო სამუშაოები მიმდინარეობს.

ილია ჩვენი თანამედროვეა

ანა ფირცხალაიშვილი

1802 წლის 22 სექტემბერს, თბილისში, გოლოვინის პროსპექტზე, პავლე ციციანოვის მიერ დაარსებული 2-კლასიანი ვაჟთა სასწავლებელი იმ კერად იქცა, რომელმაც ქვეყანას ქართველ განმანათლებელთა, საზოგადო მოღვაწეთა მთელი უღებავი ალფხარდა. სწორედ ამ გუნდმა, რომელთა სახელები და ხსოვნა დღევანდელი კლასიკური გიმნაზია სათუთად ინახავს, შთაბერა „უკიდარი სული“ XIX საუკუნის საქართველოს, რომელსაც არჩილ ჯორჯაძე ასე აწვასებს: „ქართველთა დაბრუნება, დაწვრილება, განთავისუფლება და თითქმის დაპყრობა გამთავისუფლებლის აზრი და გრძობა“. ამ აზრისა და გრძობის, ეროვნული ღირსების აღდგინების იღვანე თითქმის მათგანა განათლებავს, პოლიტიკაში, ეკონომიკაში, საზოგადოებრივ ცხოვრებაში. ერთი სიტყვით, ეს იყო ხანგრძლივი ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობა, რომელიც 1918 წელს, საქართველოს დამოუკიდებლობით დაგვირგვინდა. მომავალ წელს 100 წელი სრულდება ამ დღიდან. ნიშანდობლივია და ლოგიკურია, რომ წინ ამ თარიღს ილია ჭავჭავაძის დაბადებიდან 180 წლის იუბილე უძღვის, ისიც ლოგიკურია, რომ საიუბილეო კვირეული „ილია ჩვენი თანამედროვეა“ – მის გმობიერ სპონსორს, პირველ კლასიკურ გიმნაზიაში დაიწყო.

დაბრუნებულ, საღვთო საზოგადოებას განმარტა, ილიას თანამედროვეობა, თანამოაზრეთა და მომდევნო წლების გამოჩენილ კურსდამთავრებულთა ფორტოვის გამოვლენა მოეწყო. მოწვეულ სტუმრებს მოკლე სიტყვით მიმართა გიმნაზიის დირექტორმა, თამარ კახანაძემ; ილიას ღვაწლის შესახებ ისაუბრა: ლია გიგაურმა (განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილე), მარიამ ჯაფარიძემ (პარლამენტის განათლებისა და მეცნიერების კომიტეტის თავმჯდომარე), სოზარ სუბარამ (სახელმწიფო მინისტრი), პარლამენტარმა, სალომე ზურაბიშვილმა, რომლის მამა და პიპა გიგაურის კურსდამთავრებულნი იყვნენ. კურსდამთავრებულთა შორის აღმოჩნდა უკრაინის პირველი პრეზიდენტი პავლე ზრუშკოსკი, რომლის პორტრეტიც გიმნაზიის მუზეუმს უკრაინის ვიცე პრეზიდენტმა გადასცა.

ღონისძიების ციკლი „ჩვენ ილიასთან ისტორია გვაკავშირებს“, თბილისის კლასიკური გიმნაზიის ორსაუკუნოვან ისტორიას უკავშირდება, რასაც სკოლის მუზეუმში დაცული ექსპონატებით, უნიკალური ხელნაწერებით, ილიას პირადი

მოხმარების ნიშნებით ვიცნობთ. რაც განსაკუთრებულად მნიშვნელოვანია, საიუბილეო კვირეული ილია ჭავჭავაძის საზოგადოებრივ მოღვაწეობასთან დაკავშირებულ ლექსიკონ-დისკუსიასაც გულისხმობდა. საზოგადოებისათვის ცნობილია, წარმატებულმა აღამიანებმა – პოლიტიკოსებმა, ლიტერატორებმა, მწერლებმა ისეთ თემებზე ისაუბრეს, როგორცაა: „ილია და განი“ (რადი ანალოგიური, მამუა ხაზარაძე); „ილია და ქართველი საზოგადოების განვითარება“ (გია მურღულია); „ილია და თვითმმართველობა“ (გია ალიბაბაშვილი); „ილია და სოფლის მეურნეობა“ (დავით ტურაშვილი); „ილია და წინა-პითხვის განმარტება-ლეხელი საზოგადოება“ (გია შარვაშიძე); „ილია და მსოფლიო პოლიტიკა“ (მარტო გომიანი); „ილია და პუბლიცისტიკა“ (გაია ნინიძე). იმავე დღეს, 7 ნოემბერს, საფუძვლი ჩაეყარა სკოლის კურსდამთავრებულთა საზოგადოების დაარსებას, რომელიც, შემდგომში, სკოლის განვითარებასა და გაძლიერებაზე იზრუნებს.

ილია და ქართველი საზოგადოების განვითარება

გია მურღულია

დღეს ყველა ლაპარაკობს ილიას გზაზე. ნებისმიერ ადამიანს რომ ჰკითხოთ, ვინც ჩართულია პოლიტიკაში ან საზოგადოებრივ ცხოვრებაში, ყველა გეტყვით, რომ ის არის ილიას გზის გამგრძელებელი, რაც მიანიშნებს ერთ მარტივ ჭეშმარიტებას, რომ ეს არ შეიძლება მართალი იყოს. იმდენად განსხვავდებიან ეს ადამიანები თუ პოლიტიკური ძალები ერთმანეთისგან, რომ შეუძლებელია ერთსა და იმავე ღირებულებებს ეყრდნობოდნენ ან გამოხატავდნენ. ყველა ჩვენგანმა, ალბათ, საკუთარ თავს უნდა დაუსვას კითხვა – ვინ არის დღეს ჩვენი ილია ჭავჭავაძე, რამდენად კარგად ვიცნობთ მას? ეს ერთი. მეორე – რამდენად ვენდობით მის ნააზრევს და რამდენად ვიყენებთ ყოველდღიურ ცხოვრებაში ან ვითვალისწინებთ მის რეკომენდაციებს. რა თქმა უნდა, მე იმის თქმა არ მსურს, რომ რაც ილია ჭავჭავაძემ გვიტოვა, ეს არის პანაცეა დღევანდელი მათთვის, იმიტომ რომ, მისი გარდაცვალებიდან საუკუნეზე მეტი გავიდა, მაგრამ თუკი ვამბობთ, რომ ილია ჭავჭავაძე ახლაც არის საზოგადოების გზამკვლევი, მაშინ ეს დავასაბუთოთ, რაღაც პრაქტიკით მაინც. ეს კითხვა არსებობს და მოდი თეცადოთ, პასუხი გავცეთ მას.

გამორჩეულ ადამიანებს არსად არ სწყალობენ, სანამ ცოცხლები არიან (შეიძლება სხვა ვითარებაც არსებობს, მაგრამ ტენდენცია ნამდვილად ასეთია). გამოჩენილი არც საქართველოა. ჩვენ უნდა ვაღიაროთ, რომ ილია ჭავჭავაძე, თავის დროზე, ვერ დაიცვა ქართველმა საზოგადოებამ. რაც უნდა მტკიცდებოდა იყოს, ეს სიმართლეა და სიმართლეს თვალის უნდა გავუხსნოთ. იაკობ გოგებაშვილს აქვს ერთი წერილი, რომელშიც აკაკის შესანიშნავ იუბილეს იხსენებს და დანაშაულებით ამბობს, რომ მეზმანაო ასეთი რამ: როდესაც დამთავრდა იუბილე, უკვე აშლილ საზოგადოებას მიმართა აკაკიმ – ერთი წუთით დაიცადეთ, რათა ვახსენოთ უგვირგვინო მეფე საქართველოსი, რომელსაც არ ღირსება არცერთი იუბილე ცხოვრებაში (არ უფიქრობს არაფის ამის გაკეთება და თუ იფიქრეს, თავად ილია იყო წინააღმდეგი). ყველა მიხვდა, რა თქმა უნდა,

რომ ილია ჭავჭავაძეზე საუბრობდა აკაკი. როდესაც ეს აზრი ასე გაბეჭდა, ნათებად იქცა და წავიდა გუმბათისკენ, ეს იყო უმშვენიერესი სახილველო, – წერდა იაკობ გოგებაშვილი.

მისდა და ჩვენდა სამწუხაროდ, ეს იყო მხოლოდ ზმანება, ასეთი რამ რეალურად არ მომხდარა, არ გახსენებიათ ილია ჭავჭავაძე აკაკის იუბილეზე. იაკობი საყვედურობს საკუთარ სიბერეს, როგორ არ გამახსენდა, მეტყვა აკაკისთვის, ის ამას იტყვოდაო. მთავარი ისაა, რომ ილიას ხსენების გარეშე ჩაიარა ამ და ბევრმა სხვა იუბილემაც. ერთიც უნდა ვთქვათ, სამწუხაროდ, ილია და აკაკი დიდი მეგობრები არ ყოფილან. არასასიამოვნოა ამაზე ლაპარაკი, მაგრამ ფაქტია, ეს ასე იყო. მათი „დიადი ერთობა“, როგორცაა გამოიყურებიან კლასიკური გიმნაზიის წინ, უფრო სასურველი რამ არის, ვიდრე რეალური. ბოლოსდაბოლოს ჩვენ გვახსოვს, რომ ილია ჭავჭავაძისა და ვანო მარაბლის ტრაგიკული დაპირისპირების დროს, აკაკი მკვეთრად უჭერდა მხარს ვანო მარაბელს, რომელიც მისი უახლოესი მეგობარი იყო, თუმცა, ამას ხელი არ შეუშლია აკაკისთვის, რომ ილია ჭავჭავაძის მკვლელობის შემდეგ მისთვის უბრწყინვალესი სიტყვით მიემართა. ეს არის უდიდესი ნიშნული ადამიანის შეფასებისა და დაფასების. ყველაზე სამწუხარო ისაა, რომ ეს გარდაცვალების შემდეგ მოხდა.

ქართველმა საზოგადოებამ არ დაიცვა ილია არც მაშინ, როცა სოციალ-დემოკრატები სულს უნამლავდნენ. ეს არაფერია გააკეთა – არც აკაკიმ, არც იაკობ გოგებაშვილმა. ილია ჭავჭავაძეს თვითონ მოუხდა საკუთარი თავის დაცვა. საპასუხოდ საკმაოდ ვრცელი წერილი დაწერა სათაურით „ნუთუ?“, რომელიც არ დაუბეჭდეს მისივე დაარსებულ „ივერიაში“ და იძულებული გახდა, ცალკე ბროშურად გამოეცა. ეს არ არის დიდად გასაკვირი ამბავი, მსოფლიო იცნობს ასეთ პრეცედენტებს. სხვაგან რომ არ წავიდეთ, ჩვენი რუსთველიც კმარა. ადამიანი, სულთა და გულთა მკურნელი ქართველებისა, „ქართლის ცხოვრებაში“ ერთხელაც არ არის მოხსენიებული. როგორც ჩანს, ვერც მან ასიამოვნა მისდროინდელი მბრძანებლები საქართველოსი. მე, მაგალითად, ეჭვი არ მეპარება, რომ ის გააძევეს ჩვენი ქვეყნიდან.

ასეთი იყო დამოკიდებულება ილიას მიმართ. არ მინდა იმის თქმა, რომ მას პატივს არ სცემდნენ. უდავოდ დიდ პატივსაც სცემდნენ, მაგრამ ისიც ფაქტია და ძალიან სამწუხარო ფაქტია, რომ მის დასაცავად ხმა არავინ ამოიღო. რა თქმა უნდა, ეს სრულებით არ განაპირობებს დღევანდელ დამოკიდებულებას ილიას მიმართ. თუმცა, ამ დამოკიდებულებასაც ორი მხრიდან უნდა შევხედოთ: ერთი მხრივ, ჩვენ ლამის ვაღმერთებთ ილია ჭავჭავაძეს, მიგვაჩნია, თითქოსდა, ყველაზე დიდ ქართველად, მაგრამ ფაქტი ერთია, ჩვენც, ჩვენი თაობა (მასობრივი ცნობიერება მაქვს მხედველობაში) კარგად არ იცნობს მას და სრულიად არ ვიქნებით შორს ჭეშმარიტებისაგან, თუ ვიტყვით, რომ არც იყენებს მის ნააზრევს რეალურ ცხოვრებაში. ესეც ძალიან სამწუხაროა. თუ ილიას აზრი არ არის თანამედროვე, თუ ეს ასეა, მაშინ ძალიან ბუნებრივი ამბავია, იმიტომ რომ ილია ჭავჭავაძე შეიძლება იყოს ჩვენი დიდებული წარსული, რომელსაც პატივს მივავებთ, მაგრამ დღეს არაფერში გამოგვადგეს მისი აზრი. არა მგონია, რომ ასეა – პირიქით, საცხებით დარწმუნებული ვარ, რომ სწორედ სანინაღმდეგო მოსაზრებაა ჭეშმარიტი. სევედის მომგვრელი ისაა, რომ დღევანდელი საზოგადოება მხოლოდ დეკლარირებს ილიას იდეებს, პატივს მიაგებს მათ, მაგრამ არ იხდის გზამკვლეველებად. ეს, რასაკვირველია, უტრირებული აზრია, შესაძლოა მავანმა მცირე გამოჩენილები მოძებნოს კიდევ, მაგრამ დარწმუნებული ვარ, რომ ეს ასეა და არა სხვანაირად.

მოდი, ერთი წამით, დავუხვავთ ჩვენს თავს კითხვა – რით შეიძლება იყოს ილია თანამედროვე? რა გააკეთა მან ისეთი, რაც დღესაც შეიძლება აქტუალური იყოს საქართველოს განვითარებისათვის? სხვათა შორის, ეს კითხვა მე დავსვი რუსთველთან დაკავშირებითაც. მოკლავს კიდევ ქართველი, რაიმე გადარწმუნებული სიტყვა რომ წამოგცდეს რუსთველზე, მაგრამ, დიდი ალბათობით, შეიძლება ნაკითხული არც ჰქონდეს „ვეფხისტყაოსანი“ ან – სათანადოდ გააზრებული; საინტერესოა, რას გვიპასუხებს კითხვაზე – რატომ არის რუსთველი დიდი პოეტი? – რიგითი მოქალაქე, პოლიტიკოსი, მასწავლებელი, მოსწავლე.

მშობელთა კრება

რება როგორც სტანდარტიზებული ტესტების გამოყენება, ასევე ბავშვზე დაკვირვება. ენისა და მეტყველების დარღვევები არ არის რთულად სადიაგნოსტიკო. თუმცა, გარკვეულ სირთულეებს ვაწყდებით რეცეპტული ენის განვითარების დარღვევის დიაგნოსტიკისას. პატარა ასაკში რეცეპტული ენის განვითარების დარღვევის მქონე ბავშვი და აუტიზმის სპექტრის აშლილობის მქონე ბავშვი ძალიან გავს ერთმანეთს. ჩვენს დასკვნებში ხშირად ნახავთ ჩანაწერს, რომ ბავშვს აღენიშნება აუტიზმის სპექტრის აშლილობის ნიშნები და რეცეპტული ენის განვითარების დარღვევა, ანუ ორივე სავარაუდო მდგომარეობა ინერგება ხოლმე. მერე, როდესაც ტექნიკას მოაშორებ და მუშაობას დაიწყებ, ჩანს რომელი მიმართულებით ნავა ბავშვის განვითარება. არის შემთხვევები, როდესაც დიაგნოზის დასმა სწრაფადაა შესაძლებელი. არის შემთხვევები, როდესაც მშობელს პირდაპირ ვუხსნით, რომ სურათი არ არის ნათელი, ამ ეტაპზე, სავარაუდო მდგომარეობას გინერო და დაკვირვების პროცესში დაზუსტდება დიაგნოზი. ეს მთელ მსოფლიოში აპრობირებული პრაქტიკაა. ზოგადად, ექსპერსიული ენის განვითარება, არ არის რთულად სადიაგნოსტიკო. არც არტიკულაციის სპეციფიკური დარღვევის დიაგნოსტიკაა ხოლმე პრობლემა. არტიკულაციის სპეციფიკური დარღვევისთვის დამახასიათებელია ის, რომ ყველაფერი უნდა იყოს ძალიან კარგად განვითარებული და იყოს ეს შეფერხება იზოლირებული და გამოხატული. თუ ენისა და მეტყველების სპეციფიკურ დარღვევებზეა საუბარი, ასეთ შემთხვევაში, სხვა უნარები კარგად არის განვითარებული და იზოლირებულად, ენა და მეტყველება ირღვევა. არავერბალური უნარები კარგია, ენა და მეტყველება დარღვეული, ერთ შემთხვევაში - რეცეპტული, მეორე შემთხვევაში - რეცეპტულ-ექსპრესიული.

როგორია მეტყველების განვითარებაში დარღვევის მქონე ბავშვების რეაბილიტაციის პერსპექტივა?

მშობლების მხრიდან ძალიან ხშირად დასმული კითხვაა ხოლმე, რა შედეგი გვექნება და როდის. რეაბილიტაციის პროცესი საკმაოდ ხანგრძლივია. ეს დამოკიდებულია ბავშვზე და დარღვევის ტიპზე. მნიშვნელობა აქვს, მშობელი რამდენად სისტემატურად ატარებს და არ გააცდენს სპეციალისტთან შეხვედრებს. ასევე მშობელი რამდენად შეასრულებს სპეციალისტის რეკომენდაციებს. არის შემთხვევები, როდესაც მშობელი 3 თვეში ხედავს, რომ თვალსაჩინო ცვლილებებია. დიდი ხნის პრაქტიკა მაძლევს იმის თქმის საშუალებას, რომ სპეციალისტის ჩარევის შემთხვევაში დადებითი შედეგი იქნება აუცილებლად, მაგრამ დაზუსტებით, რამდენ ხანში იქნება შედეგი, ეს ძალიან ინდივიდუალურია და ამაზე წინასწარ ლაპარაკი წარმოუდგენელია.

ენისა და მეტყველების დარღვევების რეაბილიტაციაზე, საქართველოში, ვმუშაობთ ენისა და მეტყველების თერაპევტები და ნეიროფსიქოლოგები. ნეიროფსიქოლოგები, ძირითადად, ვმუშაობთ, როდესაც ენა და მეტყველება სხვა კოგნიტურ ფუნქციებთან ერთად არის დარღვეული. ნეიროფსიქოლოგებს ჩვენი მეთოდები გვაქვს, ლოგოპედებსა და ენისა და მეტყველების თერაპევტებს - თავისი. ჩვენ მოდელირების ტიპით ვმუშაობთ, ანუ ვთავაზობთ კონკრეტულ მოდელს როგორ უნდა თქვას. ვასმენინებთ და „ყურში ვუჯენთ“ სწორ მოდელს. ლოგოპედებს აქვთ იმიტაციური მოდელი, ანუ მე ვიტყვი და შენ გაიმეორე. ნეიროფსიქოლოგებს მიაჩნია, რომ, როდესაც რომელიმე უნარი არის დეფიციტური, იქ არ უნდა დააძალო ბავშვს, აქ და ახლავე გაიმეოროს მოსმენილი. უნებლიე დონეზე გადაგვყავს მეტყველების პროცესი. ბავშვი თამაშობს, სხვადასხვა აქტივობებშია ჩართული, სწორ მოდელს ვთავაზობთ და პრობლემურ კომპონენტზე ვკონკრეტდებით ხოლმე, იქნება ეს პრაგმატული, ფონოლოგიური, ფონემატური, მორფოლოგიური თუ სინტაქსის კომპონენტი. ენისა და მეტყველების თერაპევტები განსხვავებული მიდგომით მუშაობენ. „აქ და ამაჟამად“ პრინციპით, მე ვიტყვი და შენ გაიმეორე. კვლევების მიხედვით, ორივე მიდგომა ეფექტურია. უბრალოდ, იგივე კვლევები დასტურდება, რომ ბავშვები, რომლებთანაც მოდელირების მეთოდი იქნა გამოყენებული, უფრო ხალისიანები და ემოციურად უფრო ლაღები არიან. უფრო იოლად ხდება შექმნილი ცოდნის გადატანა და გენერალიზება სხვადასხვა სიტუაციებში. თუმცა, აღიარებული ფაქტია, რომ ორივე მეთოდით მუშაობა ეფექტურია.

რა რჩევებს მისცემდით მშობლებს, რომლებიც მსგავსი სირთულის წინაშე დგანან?

მშობლებს ვურჩევ, დიდი დრო გაატარონ საკუთარ შვილებთან. ბევრი ელაპარაკონ. ოღონდ აქ მაინც ზომიერებაა დასაცავი. თუ ენისა და მეტყველების კარგი განვითარება აქვს ბავშვს და ზედმეტად დავტვირთავთ შთაბეჭდილებებით, ზედმეტ სტიმულირებას გავუკეთებთ მის მეტყველებას, ენაბორძიკობის პროვოცირება შეიძლება მოვახდინოთ. რაც შეიძლება უნდა მოვარიდოთ ტექნიკურ საშუალებებს და ის დრო, როცა ბავშვი დაკავებულია ტექნიკასთან ჯდომით, გამოვიყენოთ მასთან ურთიერთობისათვის. ჩვენთან კომუნიკაცია ბავშვისათვის მიზანმიმართული აქტივობაა და უნებლიე დონეზე მეტყველების განვითარებას უწყობს ხელს. ბავშვს უნდა მოვარგოთ ჩვენი საუბრის მანერა. მშობელი ბავშვს უნდა ესაუბრობოდეს ასაკის შესაბამისად. პატარა ასაკის ბავშვთან არ უნდა გამოვიყენოთ ძალიან რთული კონსტრუქციის წინადადებები, თუმცა „ენის მოჩლეკა“ კატეგორიულად იკრძალება. საუბრის უღერადობა გადადის ბავშვის მეტყველებაში. ეს დამახინჯებული, „ენის მოჩლეკით“ ნათქვამი გადადის ბავშვის ლექსიკაში და რჩება მის მეტყველებაში ძალიან დიდხანს. მნიშვნელოვანია მეტყველების სტიმულირება სახლის პირობებში. სასურველია, მშობელმა რაც შეიძლება მეტი ელაპარაკოს ბავშვს, გაახმოვანოს გარემოში არსებული საგნები და მოვლენები. მაგალითად, ქუჩაში: „ნახე, წითელმა მანქანამ გაიარა, ეს მანქანა უფრო პატარაა, ეს უფრო დიდია; ან მოდი, გზაზე გადავიდეთ; ამ გოგოს ჭრელი კაბა აცვია“. მნიშვნელოვანია ნავეუკითხოთ წიგნები, ალენკითხეთ და გავახმოვანოთ ნახატები.

შორენა მამუკაძე

ფსიქოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის, ფსიქოლოგიისა და განათლების მეცნიერებათა ფაკულტეტის ასოცირებული პროფესორი

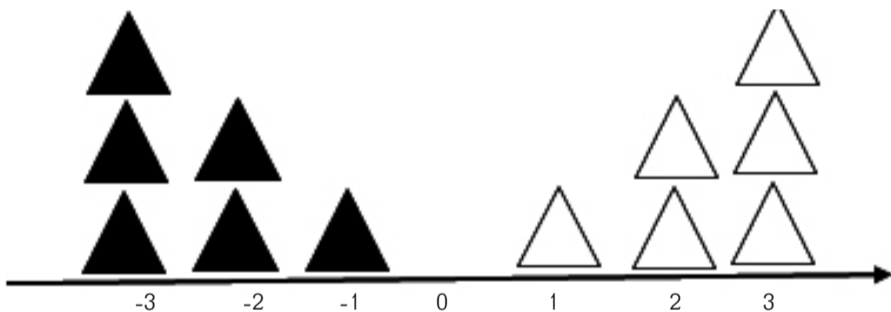
geopsychology.ge

გამოსდილაა

მთელი რიცხვების მოდელები

ვაგრძელებთ მთელი რიცხვების მოდელის შექმნას, რომელიც ლოგიკურად გამომდინარეობს ჩვენ მიერ უკვე შექმნილი მთელი რიცხვების სხვა მოდელისაგან (იხ. „ახალი განათლება“ №26, 21-27 სექტემბერი, 2017 წელი), ამიტომ აქ მხოლოდ მოკლედ შევჩერდებით მათზე.

ამ მოდელში განვიხილოთ თეთრი და შავი სამკუთხედები, აგრეთვე ციფრი 0. გვექნება ასეთი თვალსაჩინოება:

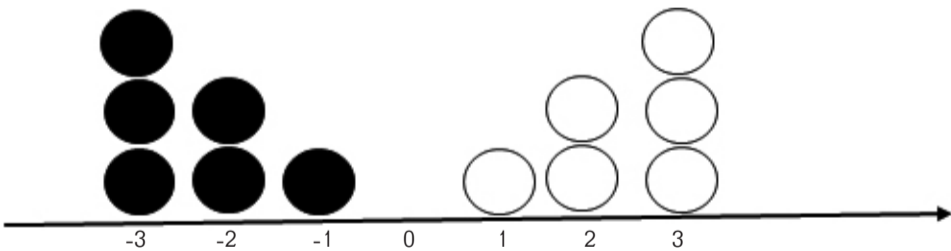

ამ მოდელში შეკრება ასე ხდება:

-5 + (-8) ამ გამოსახულებიდან გადავივარო ჩანაწერზე მოდელში:

▲ 5 + ▲ 8 = ▲ 13, ამიტომ -5 + (-8) = -13

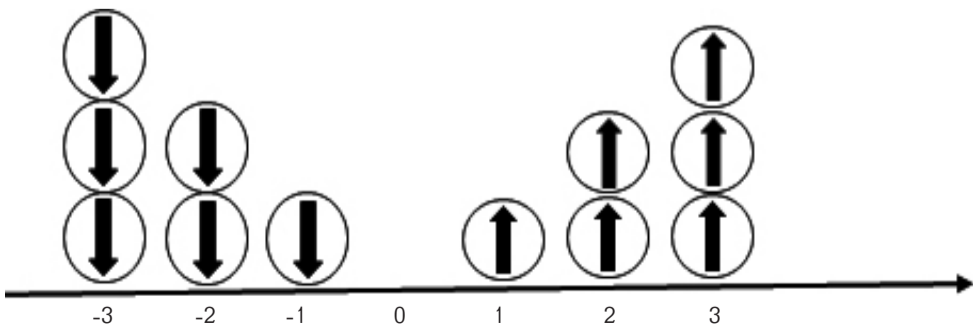
ამ მოდელში განვიხილოთ თეთრი და შავი წრეები, აგრეთვე ციფრი 0. გვექნება:

ამ მოდელში გვექნება:

● 12 + ○ 20 = ○ 8, ამიტომ -12 + 20 = 8

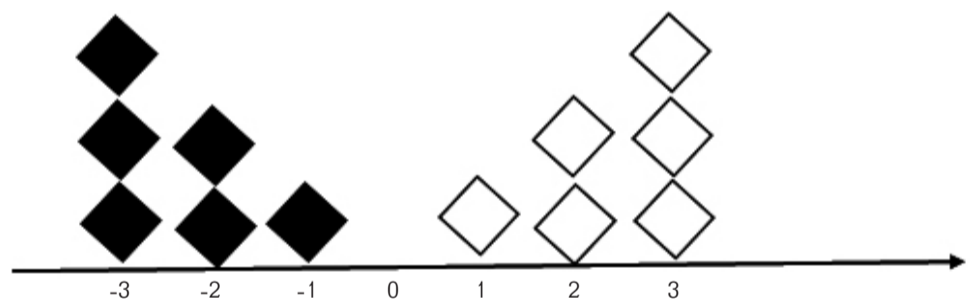
შემდეგი მოდელისათვის ვიყენებთ სიმბოლოებს: ↓, ↑ და ციფრს -0.

-14 - 8 ამ გამოსახულებიდან გადავივარო შემდეგზე:

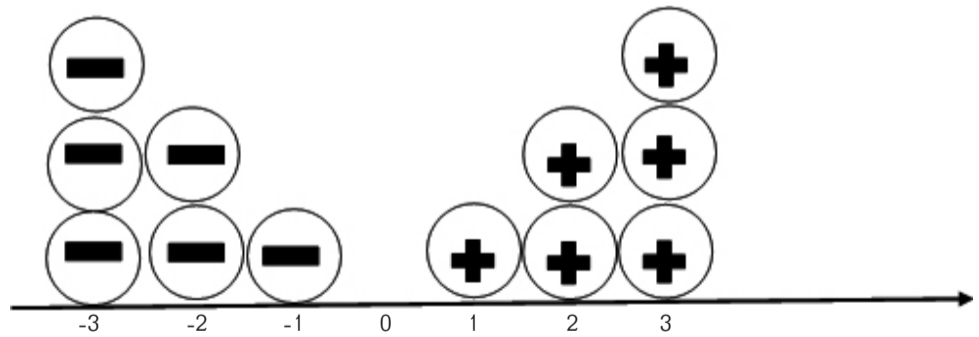
Ⓜ 14 + Ⓜ 8 = Ⓜ 22, ამიტომ -14 - 8 = -22

ახალი მოდელი ასეთი იქნება:

◆ 12 + ◇ 20 = ◇ 8, ამიტომ -12 + 20 = 8

შემდეგი მოდელი ასეთი იქნება:

⊖ 13 + ⊕ 8 = ⊖ 21, ამიტომ -13 + (-8) = -21

ჩვენი კვლევებით დადასტურდა ასეთი მრავალფეროვანი ხერხებით მთელი რიცხვების მოდელის ეფექტურობა მოსწავლეების ჩართულობის, მოტივაციის ზრდის კუთხით, ხოლო აკადემიური მოსწრება გაიზარდა 40%-ით. ეს მასალა წარმატებით აითვისეს მე-3 კლასის მოსწავლეებმა, მაშინ როდესაც ეს არის მე-7 კლასის პროგრამა.

საპარაფიზო. მთელი რიცხვების თითოეულ მოდელში ჩანერეთ და გამოთვალეთ:

-14 + 7

გამოსახულების მნიშვნელობა.

აპლიდი ძარჩაშა

ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის სოფელ დიდნიძის საჯარო სკოლა

სამოქალაქო გაკვეთილი

შავი ზღვის ფრინველები

გთავაზობთ ჩემი სამოქალაქო გაკვეთილის გეგმას. გასულ სასწავლო წელს გავიარე ტრენინგი „შავი ზღვის სკივრი, როგორც დამხმარე სახელმძღვანელო“, ტრენინგი – ელისო ონაშვილი, ასევე, როგორც კითხვის ჯგუფის ქოუჩი, ჩართული ვიყავი საქართველოს დანაშაულებით განათლების პროექტში – G-PriEd. მოცემულ გეგმაში გავაერთიანე როგორც ტრენინგზე, ისე პროექტის ფარგლებში მიღებული ცოდნა, რასაც დავამატე ჩემი პედაგოგიური გამოცდილება. ვფიქრობ, იგი საინტერესო იქნება კოლეგებისათვის.

ელისო ჯანალიძე

სსიპ დავით კლდიაშვილის სახელობის თერჯოლის მუნიციპალიტეტის სოფელ ზედა სიმონეთის საჯარო სკოლის დანაშაულებითი კლასის მასწავლებელი

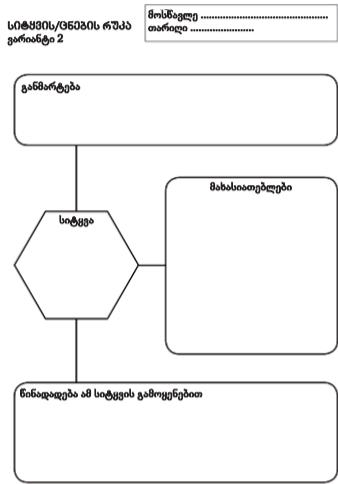
Table with 2 columns: გაკვეთილის ტიპი, ინტეგრირებული. Rows include: შესავალი, გაკვეთილის თემა, საგანი/ინტეგრირებული საგნები/მასწავლებელი, სწავლების საფეხური/კლასი, მოსწავლეთა პროფილი, აქტიულობა, სასწავლო მიზნები და მოსალოდნელი შედეგები, კავშირი ეროვნულ სასწავლო გეგმასთან, მოსწავლეთა წინარე ცოდნა, გაკვეთილზე გამოყენებული მეთოდები.

Table with 2 columns: გაკვეთილის მსვლელობა/საკლასო მენეჯმენტი, I ფაზა – გამონეგვა, II ფაზა – მითოდები: კონსტრუქტივისტული-ინტერაქტიული. მოსწავლეთა ორგანიზება – მთელი კლასი, აქტიულობა 3. ამოცანების ამოხსნა და ცხრილის შევსება, აქტიულობა 4. „იპოვე სურათზე საგანი და განმარტე“, „იპოვე რუკაზე კუნძული და განმარტე“, „სიტყვის პირამიდა“, აქტიულობა 5. ტექსტის დამოუკიდებელი კითხვა, სქემის შევსება, III ფაზა – წაკითხვის შემდეგ/ რეფლექსია, განმტკიცება, აქტიულობა 6. გამოცანი ფრინველები, აქტიულობა 7. ქვიზი, აქტიულობა 8. „გამოხმაურება წაკითხულ ტექსტზე“, აქტიულობა 9. „მე აღმოვაჩინე, რომ...“, აქტიულობა 10. საშინაო დავლების მიცემა.

სამოღლო გაცვითილი

Table with 2 columns: მოსწავლეთა ორგანიზების ფორმები, მასწავლებელი მუშაობს მთელ კლასთან; მოსწავლეები მუშაობენ წყვილებში და ინდივიდუალურად.

დანართი 1.

დანართი 2. - ფრინველების სურათები.

დანართი 3.

ამოცანა

დიდი კოკონას სხეულის სიგრძე 49სმ-ია, რაც 11სმ-ით მეტია თევზიყლაპიას სხეულის სიგრძეზე. რას უდრის თევზიყლაპიას სხეულის სიგრძე?

ამოცანა

თევზიყლაპიას სხეულის სიგრძე 38სმ-ია, დიდი კოკონასი 11სმ-ით მეტი. იპოვეთ დიდი კოკონას სხეულის სიგრძე?

ამოცანა

დიდი კოკონას გაშლილი ფრთების სიგრძე 88სმ-ია, რაც 18სმ-ით მეტია ქოჩორა ყვინთიას გაშლილი ფრთების სიგრძეზე. რას უდრის ქოჩორა ყვინთიას გაშლილი ფრთების სიგრძე?

ამოცანა

თევზიყლაპიას გაშლილი ფრთების სიგრძე 93სმ-ია, ხოლო დიდი კოკონასი - 5-ით ნაკლები. რას უდრის დიდი კოკონას გაშლილი ფრთების სიგრძე?

ამოცანა

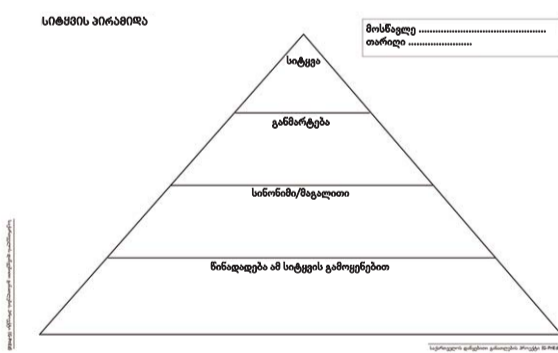
ქოჩორა ყვინთიას გაშლილი ფრთების სიგრძე 70სმ-ია, რაც 23სმ-ით ნაკლებია ჭრელის-კარტა თევზიყლაპიას გაშლილი ფრთების სიგრძეზე. რას უდრის ჭრელის-კარტა თევზიყლაპიას გაშლილი ფრთების სიგრძე?

ამოცანა

დიდი კოკონას სხეულის სიგრძე 49სმ-ია, ქოჩორა ყვინთიასი - 7-ით ნაკლები. რას უდრის ქოჩორა ყვინთიას სხეულის სიგრძე?

Table with 3 columns: ფრინველი, სხეულის სიგრძე, გაშლილი ფრთების სიგრძე. Rows include დიდი კოკონა, ჭრელის-კარტა თევზიყლაპია, ქოჩორა ყვინთია.

დანართი 4.

დანართი 5. შავი ზღვის ფრინველები

პირველი ჯგუფი

შავ ზღვაზე უამრავი ფრინველი ბინადრობს. ის მდიდარია თევზებით, ამიტომ, აქ ყოველთვის მრავალადაა, როგორც გადამფრენი, ისე მკვიდრი „მეთევზე“ ფრინველი. ის სხვა ზღვებისაგან განსხვავებით, ზამთარში არ იყინება. ამიტომ იანვარ-თებერვალში, როცა სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპის ტბები იყინება, იქაური ფრინველები თავშესაფრისათვის შავ ზღვას მოაშურებენ.

შავი ზღვის სამხრეთ სანაპიროსთან ამოზიდული კლდოვანი კუნძულები ფრინველთა საბუდარია. ამ ადგილებს ეტანებიან ჩვამები და ყვითელფეხა თოლიები. სანაპიროს გარდა, ზღვის ფრინველების საცხოვრისები ღია ზღვაშიც გვხვდება. ზღვის ფრინველი, ხმელთაშუაზღვის ქარიშხალა, ზღვაზე იკვებება, ისვენებს და სძინავს. ხმელეთზე კი მხოლოდ კვერცხს დებს.

მეორე ჯგუფი

შავი ზღვის ზოგიერთი ფრინველი თევზით იკვებება, ზოგი უხერხემლოებით (ცოცხალი ორგანიზმები, რომლებსაც ხერხემალი არა აქვთ), ზოგიც - წყალმცენარეებით (მცენარე, რომელიც წყალში ცხოვრობს). თევზებს ეტანებიან მხოლოდ ვარხვები, ხმელთაშუაზღვის ქარიშხლები, თოლიები, ჩვამები და თევზიყლაპიები.

ქოჩორა ყვინთია, ზღვის ფსკერზე მცხოვრები უხერხემლოებით იკვებება; სანაპიროს სუფთა წყლების წყალმცენარეებით იკვებებიან გედები და მელოტები.

მესამე ჯგუფი

დიდი კოკონას სხეულის სიგრძე 49სმ-ია, გაშლილი ფრთებისა კი - 88სმ. მას წვრილი კისერი და გრძელი ნისკარტი აქვს. ზაფხულს ტბაზე ატარებს, ზამთარს კი - შავ ზღვაზე. ზამთარში სახე თეთრი აქვს, ზაფხულში კი, მონითალო ბუმბულების გამო - წითური.

ჭრელისკარტა თევზიყლაპიას სხეულის სიგრძე 38სმ-ია, გაშლილი ფრთებისა კი - 93სმ. ნისკარტი და ქოჩორი შავი აქვს, ნისკარტის წვერი კი ყვითელი. კუდი ჩანგალს მიუგავს. ზამთარში ქოჩორი ცვივა და მელოტდება. ის საკმაოდ ხმაურიანი ჩიტია. მისი მჭახე „ყი-ყი-ნი“ ძალიან შორს ისმის. ის მალა ცაში აიჭრება და იქიდან ქვასავით ვარდება წყალში. რამდენიმე წამში უკვე თევზი დაჭერილი ჰყავს.

ქოჩორა ყვინთიას სხეულის სიგრძე 42სმ-ია, გაშლილი ფრთებისა კი - 70სმ. ის პატარა მყვინთავი იხვია, მრგვალი თავით. მამალ ყვინთიას გრძელი და მჭრერი (ხშირი არ არის) ქოჩორი აქვს, დედალს კი უკან გადავარცხნილი ქოჩორი კიკინას მიუგავს.

Table with 3 columns: შავი ზღვა ფრინველების საცხოვრისი, როგორ იკვებებიან შავი ზღვის ფრინველები?, გარეგნული ნიშნების მიხედვით აღწერე შავი ზღვის ფრინველები.

დანართი 7.

- ქვიზი
1. იმ ფრინველის სახელს მისი ნისკარტის უცნაურობა განსაზღვრავს
ა) ჩვამა ბ) დიდი კოკონა გ) ჭრელისკარტა თევზიყლაპია
2. მისი გაშლილი ფრთების სიგრძე 70სმ-ია
ა) ქოჩორა ყვინთია ბ) ჭრელისკარტა თევზიყლაპია გ) დიდი კოკონა
3. მას წვრილი ნისკარტი და გრძელი კისერი აქვს
ა) ჭრელისკარტა თევზიყლაპია ბ) დიდი კოკონა გ) ქოჩორა ყვინთია
4. ამ ფრინველის კუდი ჩანგალს ნაგავს
ა) ჭრელისკარტა თევზიყლაპია ბ) დიდი კოკონა გ) ქოჩორა ყვინთია
5. დიდი კოკონას სხეულის სიგრძე 49სმ-ია, ხოლო თევზიყლაპიასი - 38სმ. რამდენით ნაკლებია თევზიყლაპიას სხეულის სიგრძე, დიდი კოკონას სხეულის სიგრძეზე?
ა) 10სმ-ით ბ) 12სმ-ით გ) 11სმ-ით
6. უხერხემლოები ეწოდება ცოცხალ ორგანიზმებს, რომლებსაც:
ა) ხერხემალი არა აქვთ ბ) ხერხემალი აქვთ გ) დიდი ფეხები აქვთ

დანართი 8. ტექსტის სათაური: მე აღმოვაჩინე, რომ

დანართი 9. საშინაო დავალება

Table with 4 columns: თოლია, საცხოვრისი, კვება, გარეგნობა.

დანართი 10.

Table with 5 columns: კრიტერიუმები, გასაუმჯობესებელი, დამაკმაყოფილებელი, კარგი, ძალიან კარგი.

- დანართი 11. შეფასების შაბლონები
მეცადე უფრო ყურადღებით წაიკითხო ამოცანის პირობა და საკითხავი ტექსტი. მაშინ, დარწმუნებული ვარ, დავალებებსაც სწორად შეასრულებ. მოინდომე, ვიცი, რომ შენ ამას შეძლებ!
მე დღეს ძალიან კარგად გაართვი თავი საკლასო დავალებებს, იყავი აქტიური მთელი გაკვეთილის მანძილზე, კარგად წარმოაჩინე შენი თავი. გილოცავ!
მე დღეს ცდილობდი კარგად გაგერთო თავი საკლასო დავალებებისთვის, ცდილობდი ყოფილიყავი აქტიური მთელი გაკვეთილის მანძილზე, შეცვადე წარმოგეჩინა შენი თავი. შეცვადე, მეტი მოინდომე და უფრო მეტს მიაღწე!
მე დღეს ძალიან კარგად გაართვი თავი საკლასო დავალებებს, იყავი აქტიური მთელი გაკვეთილის მანძილზე, მსჯელობდი ორიგინალურად, ასაბუთებდი მსჯელობას. ძალიან კარგად წარმოაჩინე შენი თავი. გილოცავ!

სამაგიდე თამაშების მრავალფეროვანი კატეგორიები I-VI კლასებისათვის

ნებისანი, სამაგიდე თამაშების მრავალი ანოდა: შეუქმნეს ბავშვის პოზიტიური განწყობა სწავლისათვის, ხელი შეუწყო მოსწავლეების სოციალური და საზოგადოებრივი უნარების განვითარებას. ამ თამაშების დროს თამაში ჩართულ მოსწავლეს უწევთ: ანალიზი, მსჯელობა, კატეგორიზაცია/დახარისხება, დაგეგმვა/ორგანიზება, გადაწყვეტა, შედარება, შეფასება/კრიტიკა, რეფლექსია, შექმნა, გამოგონება, აღმოჩენა, თანამშრომლობა, წარმოდგენა/ვარაუდობა, წინასწარი შეფასება/წინასწარმეტყველება, წარდგენა/პრეზენტაცია, გამოყენება, გაკეთება, პრაქტიკა-ში გადმოტანა, განხილვა/შეფასება. თამაში ეროვნული სასწავლო გეგმის საგნობრივი პროგრამების და გამოყენებული მეთოდების შესაბამისად არის შექმნილი.

- რომელი საათია - 8 ლარი** (თამაშობენ იდენტიფიკაციის და წყვილებში);
- მხიარული ფრაგმენტების ლოგიკა - 8 ლარი** (თამაშობენ იდენტიფიკაციის და წყვილებში);
- ჩრდილები - 8 ლარი** (თამაშობენ იდენტიფიკაციის და წყვილებში);
- მოსატყუარ სხოველების ანგარიში - 8 ლარი** (თამაშობენ იდენტიფიკაციის და წყვილებში);
- სხვადასხვა სიტყვების - 8 ლარი** (ჯგუფური თამაში);
- შეგრძნობები - 8 ლარი** (თამაშობენ იდენტიფიკაციის და წყვილებში);
- მხიარული სინარქვილა - 8 ლარი** (თამაშობენ იდენტიფიკაციის და წყვილებში);
- მხიარული წილადები - 8 ლარი** (თამაშობენ იდენტიფიკაციის და წყვილებში);
- დავეხმაროთ რისხვებს - 8 ლარი** (თამაშობენ იდენტიფიკაციის და წყვილებში);
- ვითვლი: 10-მდე, 20-მდე, 100-მდე - 8 ლარი** (თამაშობენ იდენტიფიკაციის და წყვილებში);
- გავხსნათ მთელი სტუმრები - 23 ლარი** (ჯგუფური თამაში, გათვლილია მთელ კლასზე);
- ფარული მოხიარვა - 8 ლარი** (თამაშობენ იდენტიფიკაციის და წყვილებში).

ნებისანი და მომონი ანგარიშები

სარისანი შექმნილია I-VI კლასების მოსწავლეებისათვის, „მომონის საათის“ საცდელი გამოცდისთვის.

სარისის ფასი - 32.40 ლ

ქართული ენის კრებულები

ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული გრამატიკის თეორიული კურსი და საგარეო გამოცდისთვის.

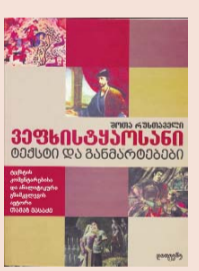
სარისის ფასი 17.70 ლ

მრავალფეროვანი სასწავლო მასალები

კრებულში შესულია პროგრამით გათვალისწინებული თეორიული მასალა და ტესტები. გეგმავალი ფენის ქვეშ მოთავსებულია უნიკალური კოდი. ეს კოდი შეიცავს სპეციალურ ალფაბეტს, რომელიც განთავსებულია გამომცემლის ოფიციალურ ვებგვერდზე fb.com/bakursulakauripublishing ერთი კოდის გამოყენება შეუძლია მხოლოდ ერთ მომხმარებელს. ელექტრონული ტესტები შეიქმნა ჩაბარების როგორც თემების მიხედვით, ასევე შერეულად.

მთლიანი კრებულის ფასი - 10.90 ლ

თამაშის ვასაპი კომპლექსური ტექსტი და ანალიტიკური გზამკვლევი

ფიზიკის საბაზისური გამოცდისთვის ქ. ტატიშვილი, ზ. ბარბაქაძე

ქართული ენის გრამატიკის სინტაქსი (სასკოლო კურსი) ნ. შარაშენიძე

ქართული ენის გრამატიკის მორფოლოგია (სასკოლო კურსი) ნ. შარაშენიძე

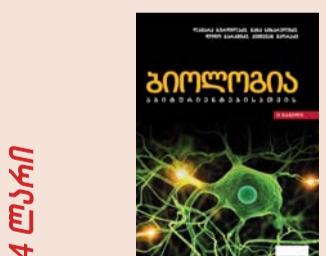
ისტორიის საბაზისური გამოცდისთვის ნ. ანგვალი, ბ. ლორთქიფანიძე, ნ. მურღულია

თამაშის გეგმავალი ქართული ენის სასკოლო განმარტებითი ლექსიკონი (ორტომეული)

თამაშის ვასაპი ქართული აბრევიატურული პროზა ლიტერატურის შემსწავლელთათვის

ბიოლოგია (II ნაწილი) ეროვნული გამოცდისთვის ლ. ბურღულია, ნ. სინარქვილა, ქ. მალბაძე, დ. ნაზირიშვილი

ისტორიის საბაზისური გამოცდისთვის ნ. ანგვალი, ბ. ლორთქიფანიძე, ნ. მურღულია

განახლებული გამოცემა

ნიმუში I V-XVIII საუკუნეების მხარობა, ნიმუში II XIX საუკუნის მხარობა, ნიმუში III XX საუკუნის მხარობა

მთლიანი ტომის ფასი - 13 ლარი

სალომონის თანხა გადმოცემის რეკვიზიტები: მიმღები - შპს „ახალი განათლება“, ს/კ 202058735, ა/ა GE93LB0113314052305000, ს/ს „ლიბერთი ბანკი“, ბ/კ LBRTGE22 შექმნის მსურველები დაგვიკავშირდით: 555 411 668, 599 88 00 73, 032 295 80 23

მთავარი რედაქტორი: მარიკა ჩიქოვანი

მისამართი: თბილისი, აკ. წერეთლის გამზ. №126, სართული II, ოთახი №14
ტელ.: 032 295 80 23, 599 880073
www.axaliganatleba.ge axaliganatleba@gmail.com
რედაქციის საბანკო რეკვიზიტები: შპს „ახალი განათლება“ ს/კ 202058735 ა/ა GE86BG000000123631000GEL, ს.ს. „საქართველოს ბანკი“ ბ/კ BAGAGE22, რედაქციაში შემოსული ხელნაწერები არ რეცენზირდება და ავტორებს არ უბრუნდება.

